

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít

Hivatalos hirdetések 4 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hirek.

A válság.

A miniszterek Bécsben.

Budapest, febr. 26. Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután háromnegyed két órakor titkára, Skerletz Iván báró kíséretében Bécsbe utazott. A kormányelnök holnap résztvesz a függőben levő kereskedelmi szerződések dolgában Goluchowski gróf külügyminiszter elnöklése alatt tartandó közös miniszteri tanácskozáson. Vörös László kereskedelemügyi és Feilitzsch Artur báró földmívelésügyi miniszter ugyane célból ma délután szintén Bécsbe utaztak. Valószínű, hogy ez alkalommal a király kihallgatáson fogadja Fejérváry Géza báró miniszterelnököt.

Csáky Albin a királynál.

Bécs, febr. 26. A király ma délelőtt Csáky Albin grófot kihallgatáson fogadta.

A koalíció manifesztuma.

Budapest, febr. 26. A koalíciónak a nemzethez intézendő manifesztumát valószínűleg holnap, Apponyi Albert grófnak Budapestre érkezése után fogják kiadni.

A sajtószabadság korlátozása.

Budapest, febr. 26. Nagy szenzációt keltett a ma reggeli lapoknak az a híre, hogy az összes lapok utcai elárúsítását betiltják. Ma délelőtt az a hír volt erjedve, hogy e rendelet kibocsátása még nincs véglegesen elhatározva. A rendelet meg van ugyan már állapítva, de a döntést csak Fejérváry Géza báró miniszterelnök mostani kihallgatása fogja meghozni. A tervezet szerint elsősorban visszavonják a lapok utcai elárúsítására vonatkozó engedélyt, azután hozzák az előzetes cenzurát olyképpen, hogy a lapok csak azután nyomathatók, mikor már az ügyész a kefelevonatokat látta. Látamozás nélkül kiadott cikkek lapelkobozással járnak.

Budapest, febr. 26. Kristóffy József belügyminiszter ma valamennyi törvényhatóságához rendeletet intézett, amelylyel a lapok utcai elárúsítását megtiltja. A rendelet megokolása szerint az utcán árult sajtótermékek a tények elferdítésével és valótlan közleményekkel a közvéleményt félrevezetik, a törvényes rend ellen izgatnak és az állami rendet súlyos zavarok veszedelmének teszik ki.

Német hang a válságról.

Berlin, febr. 26. A „Magyarország“ tudósítója beszélgetést folytatott a magyar válságról egy előkelő német főúrral, aki a következőket mondta:

— Engem nagyon meglepett, hogy a parlament szétkergetését a nép oly nyugodtan fogadta. Erre csak okos nép képes, éppen ezért győzni is fog. Egész világ szimpátiája a magyar nemzettel tart és ez még csak fokozódni fog, ha minden provokáció ellenére megmaradnak a passzív rezisztencia mellett és nem csinálnak oktalanul véres revolúciót. A koalíció győzni fog, de csakis a már fölvetett észszerű harczzal.

Andrássy a helyzetről.

Budapest, febr. 26. Andrássy Gyula gróf egy német újságírónak a helyzetről a következőket mondta:

— Föltéve, hogy kiürjék a választásokat a törvényes határidőn belül, akkor is tovább fog tartani a válság, mert az új választásnak kétségtelenül az lesz az eredménye, hogy a jelenlegi többség visszatér az új képviselőházba, sőt valószínűleg még meg is fog erősödni a koalíció. Én a magam részéről nagyon kívánnám, hogy a 67-es pártok nyerjék el a többséget az új választásoknál, de nagyon tartok attól, hogy ez nem fog megtörténni.

Laszberg gróf a saját szerepléséről.

Budapest, febr. 26. Laszberg gróf, volt főispánhelyettes, pestmegyei szerepléséről hír szerint többek előtt a következőket mondta:

— Engem megtámadtak és szidtak, „gazember“ és „hazaáruló“ voltam. Pedig ha tudnák, hogy miket követeltek tőlem, amiket én megtagadtam, majd akkor tudnának tiszta véleményt alkotni.

Rudnay működik.

Budapest, febr. 26. Rudnay Béla királyi biztos tudvalevőleg betiltotta Pest vármegye törvényhatóság bizottságának e hó 27-ére összehívott közgyűlését. A királyi biztos környezetében azonban azon a nézeten vannak, hogy a megyebizottsági tagok nagyrésze holnap mégis megjelenik a vármegyeházán, hogy a betiltás ellen tiltakozzanak. Ennek megakadályozása végett ma a királyi biztos megbízásából megjelentek a vármegyeházán Beniczky Tamás és Gersics Lajos rendőrfelügyelők, akik felszólították Beniczky Lajos alispánt, hogy a közgyűlési terem összes kulcsait adja át. Beniczky alispán kijelentette, hogy az erőszaknak enged és átadta a kulcsokat. Rudnay intézke-

désére holnap reggel katonaság szállja meg a vármegyeházát, hogy a netán érkező megyebizottsági tagokat eltávolítsa.

Pest vármegyének nincs tisztviselője.

Budapest, febr. 26. Ma lemondtak Pest vármegyének összes tiszteletbeli tisztviselői is, úgy hogy most már nincs egyetlenegy aktív vagy tiszteletbeli tisztviselő sem, aki a lemondó nyilatkozatot alá nem írta volna.

Vácson a főszolgabíró már be is szüntette hivataloskodását. Ma délben Ivánka Pál főszolgabíró vezetésével valamennyi tisztviselő kivonult a hivatalból, amelyet lezártak és a kulcsokat átadták a háztulajdonosnak.

Jász-Nagykun Szolnok vármegye ellenáll.

Szolnok, febr. 26. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mai közgyűlésén kimondta, hogy a nemzeti ellenállás tárgyában eddig hozott összes határozatait fenntartja és a tisztviselőknek e tekintetben semmiféle fölmentvényt nem ad, hanem utasítja őket a további alkotmányvédelemre.

Fejér vármegye meghátrált.

Székesfejérvár, febr. 26. Fejér vármegye ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amely elfogadta az ötvenes alkotmányvédő bizottság javaslatát, hogy az önkéntesen befizetett adókat beszállítsák és az önként jelentkező ujonczokat elfogadják, elkerülendő azt, hogy kormánybiztost küldjenek ki a vármegyébe.

Nyitra város ellenállása.

Nyitra, febr. 26. A város mai közgyűlése a kormánybiztos átiratára vonatkozólag, amelyben az önkéntesen lefizetett 50,000 korona adó beszedését követeli, kimondta, hogy ez összeget nem adja ki, de feljogosítja a tisztviselőket, hogy az erőszaknak engedjenek.

Hazafiság a templomban.

Szászrégen, febr. 26. A római katolikus plébániatemplomban ma délelőtt ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen nagyszámu közönségen kívül Rác István plébános külön meghívására a tisztviselői kar is megjelent. A plébános hazafias hangú beszédet mondott, amely a jelen voltakra mély hatást gyakorolt. A mise végeztével, amíg az oltári fohász tartott, a közönség felállott és a Himnuszt énekelte. A templom nemzetiszínű lobogókkal volt feldisítve. A mise előtt a harangok egy teljes órán át szóltak.

— **Zátonyra jutott magyar hajó.** A Magyar Keleti Tengerhajózási társaság »Corvin Mátyás« nevű gőzöse, amely február 17-én indult el Cardiffból, Taifánál, Gibraltár közelében zátonyra jutott. Az egész személyzetnek sikerült megmenekülnie, a hajó azonban odaveszett. A »Corvin Mátyás« gőzös 4500 tonnatermetű és szénrel rakodva tartott Génua felé. A szerencsétlenül járt gőzös 500,000 koronát ért és a »Providentia« biztosító társaságnál ez összeg felére volt biztosítva.

— **A Vasutasok Országos Szövetségének fiemei alapító tagjai.** A Vasutasok Országos Szövetségének fiemei kerülete már 500 rendes tagot számlál. A fiemei kerület alapító tagjai a következők: Szápáry Pál gróf volt fiemei kormányzó 200 koronával, Fiumei rizshántológyár részvénytársaság 100 koronával, Fiumei nyilvános raktárállalat részvénytársaság 100 koronával, Leitner Károly R. a Fiumei raktárállalat igazgatója 100 koronával, Adria tengerhajózási részvénytársaság 100 koronával, Padovani Ferencz 100 koronával, Kuranda Emil udvari tanácsos 100 koronával, Eidlitz Hugó, az Adria tengerhajózási részvénytársaság igazgatója 100 koronával. Összesen befolyt alapító tagsági díjakból 900 korona.

— **Hajók forgalma.** Tegnap és ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: a »Clara« osztrák Lloyd-gőzös New-Orleansből, az »Adria« Adria-gőzös Santosból; a »Tebe« osztrák Lloyd-gőzös Triesztből és a »Tisza« Adria-gőzös Marseilleből. — Elindultak: a »Bárá Kemény« Adria-gőzös Rouenta; a »Venus« osztrák Lloyd-gőzös Triesztbe és a »Sipan« osztrák gőzös Cattaróba.

— **Japánból érkezett hajó.** A »Nippon« osztrák Lloyd-gőzös visszatérően Kobe japán kikötőből ma délután fél hat órakor Fiuméba érkezett. A hajó a bőra miatt nem jöhetett be ma a kikötőbe. A »Nippon«, a Japánból jövő hajók szokása szerint, mindentéle japán és kínai csecsebecsét és disztárgyat hozott, amelyeket itt elárúsítanak.

— **A sztrájk megszűnt.** A két vegyipari munkásai ma munkába léptek, így tehát most már mindenütt a rendes mederben folyik a munka. A sztrájk alkalmából iderendelt katonaság ma reggel visszatért Károlyvárosba.

— **Horvát nyelv az államvasutaknál.** Zágrábi távirat alapján néhány napilap azt a hírt közölte, hogy intézkedés történt az iránt, hogy a magyar királyi államvasutak horvát vonalain a hivatalos nyelv a horvát lesz. Illetékes helyről föl vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy e hír minden tekintetben valótlan. A magyar királyi államvasutak hivatalos nyelve tekintetében semminemű intézkedés nem történt, nem is szükséges, az marad változatlanul, a mi volt: magyar. Az egész hír alapja egy alárendelt természetű intézkedés volt; nevezetesen a magyar királyi államvasutak személykocsijaiban az intézet hirdetései magyar és horvát nyelvű szövegben vannak kifüggesztve, csupán a kocsikban elhelyezett leltári jegyzék volt eddig csak magyar nyelven szerkesztve, mire nézve horvát részből azt a kérést terjesztették elő, hogy a horvát területen járó kocsikban ez a jegyzék is magyar és horvát jellegű legyen. E kérés teljesített is, de csak a horvát-szlavon területen közlekedő vasúti kocsikra nézve.

— **Egy álarozos leány merénylete.** A tegnap esti álarozos felvonulás után az Erzsébet-terem egy álarozos leány merényletet követett el Martich Antal 22 éves torpedógyári munkás ellen. A fiatal munkáslegény este 10 óra után hazafelé indult, midőn az álarozos leány hátulról megtámadta a mit sem sejtő fiatalembert és zsebkéssel két szurást ejtett Martich hátán. A munkás támadójában fölismerie volt szeretőjét, Calcich Mária munkásleányt, aki a merénylet után elmenekült. Martich erre a mentőállomásra ment, ahol be-

kötötték vérző sebeit s az orvos tanácsára átszállították a városi kórházba. A rendőrség nyomban megindította a nyomozást a merénylő leány ellen, azonban reggelig eredménytelenül. Ma reggel Calcich Mária jelentkezett a rendőrségnél, ahol beismerte, hogy az elmúlt este ő támadta meg Martichot, akivel évekkal ezelőtt viszonya volt. A vallatás során kiderült, hogy Calcich Mária négy évvel ezelőtt ugyanazon a helyen támadta meg késsel Martichot s a törvényszék annak idején nyolcz napi fogházra ítélte. A rendőrség a kihallgatás után a merénylő leányt szabadonbocsátotta.

— **Tűz az »Alberta« hajón.** Tegnap délelben a Zichy-mólón horgonyzó »Alberta« osztrák gőzös szénraktárában tűz ütött ki, melyet a hajószemélyzet és a révkalauzok gyorsan eloltottak. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár jelentéktelen.

— **Egy vasutas halálos balesete.** Delnicze állomáson a minap Holzer József vasúti fékező tolatás közben egy teherkocsikereke alá került. Súlyos belső sérüléseivel a zágrábi kórházba akarták szállítani, de a gyorsvonaton Ogulin állomása mellett kiszendvedt. A szerencsétlenül járt fékezőt ma temették el Ogulinban.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A fiemei kikötő kibővítése.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter megbízta Gonda Béla miniszteri tanácsost, hogy a fiemei kikötő fejlesztése céljából oly alapvető tervet készítsen, amely egységes egészet alkotva, fokozatosan lesz a rendelkezésre álló pénzügyi eszközökhöz képest megvalósítható. Oly tervről van szó, melyvel meg lesz vetve az alapja annak, hogy a fiemei kikötő a világforgalom és a technikailag nagy arányokban fejlődő tengerhajózás folyton fokozódó igényeihez mért egységes és rendszeres tervek szerint legyen kiépítve és felszerelve s el legyen látva mindazokkal az eszközökkel, melyek egy modern világkikötő elengedhetetlen tartozékai.

+ **Az új vámrendszer életbeléptetése.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamarákhoz a következő leíratot intézte:

Az új vámrendszer életbeléptetésével kapcsolatban a m. kir. pénzügyminiszter ural egyetértőleg a következőkről értesitem a kamarát: A vámhatáron át 1906. évi február 28-ig bezárólag érkezett áruk, ha azok valamely vámhivatal elé a hivatalos órák alatt még e hó 28-án állítatnak és elvámolás végett bevallatnak, a régi vámtarifa alapján kezelhetnek, még abban az esetben is, ha azok később vétetnek tényleges vámkezelés alá. A vámhivatal a bevállásnak kellő időben történt eszközölését a vámyilatkozaton szembeöltő módon feltüntetni tartozik. Az ekképp bejelentett áruknak a régi vámtarifa alapján leendő kezelésére vonatkozó igény megszűnik, ha ez áruk legkésőbb 1906. évi márczius 15-ig véglegesen el nem vámolatnak. A magy. kir. vámhivatalok hivatalos órája e hó 28-án este 8 óráig kiterjesztetik. Azok a vámkezelések, melyek külön rendelkezések alapján a hivatalos órákon kívül teljesíthetők (utazók, posta, romlásnak kitétt áruk stb.) e hó 28-án éjjeli 12 óráig a régi tarifa szerint eszközözendők. A belföldön tározó elvámolatlan külföldi áruk a régi tarifa szerint csak abban az esetben vámolhatók el, ha legkésőbb február 28-án elvámolás végett bevallatnak. Mindazok a felebbezés alatt álló vámügyek, melyek a jelenleg érvényes vámtarifa hatálya alatt indítatnak meg, akkor is a mostani jogállapot szerint fognak elbíráltatni, ha az új tarifa hatálya alatt fognak befejezést nyerni. Megjegyzem továbbá, hogy az 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-ában biztosított jogomnál fogva a fiemei kormányzóságához e hó 4-én 880§. eln. szám alatt intézett leíratommal megengedtem, hogy e hó 25-én az érkező, illetőleg utnak indítandó áruk kirakása és berakása érdekében szükséges, az áruk kirakását és berakását elősegítő és könnyítő mindennemű kikötői munka, ugyancsak a kikötői forgalommal kapcsolatos mindennemű irodai munka is az egész napon át korlátlanul végezhető legyen.

+ **Utazók mintaböröndjeinek kedvezményes szállítása.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az üzleti köröket, hogy a kereskedelemügyi miniszter a kamara kérelmére intézkedett az iránt, hogy a kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek kedvezményes szállítására szolgáló arcképes igazolványok — legközelebb kiadandó intézkedéssel — azon okmányok közé fognak felvétni, amelyekkel az utazók személyazonosságukat a kézbesítő posta- és táviróhivatalok előtt is igazolják.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
»Unio«-könyvnyomdai műintézet.

Üzlet-átvétel.

Tisztelettel tudatom igen tisztelt vendégimmel, ismerőseimmel és barátaimmal, hogy a Monte Maggioren levő

„Kronprinzessin Stephanie Schutzhaus“-szállodát

folyó év január 1-én az abbázai gyógyintézetből bérbe vettem és azt saját nevem alatt tovább vezetem.

Támaszkodva a sok éven át e szakmában szerzett tapasztalataimra, arra fogok törekedni, hogy csakis jó és tiszta borokkal, kitűnő sörrel, ugyancsak jó meleg és hideg ételekkel a nagyérdemű közönség megelégedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

mély tisztelettel

ADRIANI ANTAL.

Új berendezés! **Jutányos árak!**
Egész éven át nyitva!

Gyakori láz

és nehéz betegségek után a lábbadozónak jó erősítő szerre van szüksége. Minden más szernél alkalmasabb a csukamájolaj a test zsíralománya, a csontok és izmok erősítésére. A SCOTT-féle EMULSIÓ a csukamájolajat oly izletes és könnyen emészthető formában nyújtja, hogy maga a leggyöngébb beteg is el tudja emészteni. A SCOTT-féle EMULSIÓ a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolajból készül és nátron hypophosphitok hozzáadásával.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mindegyikkel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár“

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Tevékeny biztosítási ügynökök

fix fizetéssel és jutalékkal

kerestetnek

Ajánlatok

„biztos jövedelem“

jelige alatt e lap kiadóhivatalába címzendők.

IRIS

Piazza Elisabetta 2. sz.
(Whitehead palota).

Felkéretik a t. cz. közönség, a bronz és terracotta műtárgyak megtekintésére.

A belépés szabad és vásárlásra nem kötelez.

A műtárgyak kiállítása állandó.

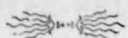
Kiváló alkalom ajándékok vásárlására.

Varieté Susák szálloda

Ma és naponta

Fővárosi

Varieté Előadás

6 hölgy. 6 férfi.

Jacques Paul!!

a leghirebb német komikus vendégjátéka

Számos látogatást kérnek

Blumau és Steinau
igazgatók.

Használt és új

Zsákok raktára

bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett szigorú pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Évente három huzás! 600.000, 300.000, 300.000
korona fő- és 450 melléknyeremény
50.000, 40.000 kor. stb. összegben.

Rendkívüli ajánlat. — Belépési felhívás

Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság

által, az ujonnan kibocsátandó

50 drb Pesti hazai első takarékpénztári

sorsjegyekre alakított társaságba 50 taggal.

E társaság előnyei: A társaságba **március 5-ig** belépő tagok, dacára a sorsjegyek előrelátható tetemes áremelkedésnek, csak

34 havi 6 koronás

részletfizetést teljesítenek tagonkint és részjegyenkint.

E társaság tagjainak óriási nyerő-esélyt nyújt s minden egyes tag játszik a társaság tartama alatt az 50 drb sorsjegyre s a társasági idő leteltével minden egyes tag kap 1 drb eredeti sorsjegyet, továbbá az 50 drb sorsjegyre a 3 év alatt esett össznyeremények $\frac{1}{50}$ -ed részét.

A kihuzott sorsjegyek ujjakkal helyettesíttetnek

Minden sorsjegy okvetlenül nyer!

Tagok az 1-ső és 2-ik részlet 12 korona lefizetése ellenében már mai naptól kezdve belépésre-elfogadtatnak.

Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság.

Az ujonnan kibocsátandó **Pesti hazai első takarékpénztári sorsjegyeket** részletfizetésre igen olcsón **34 havi 6 koronás** lefizetésre engedjük át s már az első részlet lefizetésétől a kizárólagos játékjeg a félt illeti.

Minden a budapesti tőzsdén jegyzett sorsjegyet előnyös havi részletfizetésre engedjük át.

A sorsjegyekre a legkisebb nyereményösszeg 90%-át olcsó kamat alapon előlegezzük.

Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság.

Csak rövid ideig!

Valódi Keleti Szőnyegek

nagy választékban

HAGGI GIORGIO FIAI

VIA ANDRÁSSY 2. SZ.

Ritka alkalmi vétel.

GYÓGYSÖR

DRÉHER ANTAL világhírű sörgyárában készült

Dupla maláta sör

(Gyár Budapest-Kőbánya).

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. — Főképviselet és Raktár

Ürményi-tér 6. — **RUPNIK E.** — Telefon 226.

Szállítások mindenhová eszközöltetnek.

A sör 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákban hetenként frissen érkezik a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márcziusi sör, 50 palaczkot tartalmazó eredeti ládákban.

Detail elárúsító helyek:

12-104

„Unione“-üzlet Via del Pino.

Schenk János Fiumara-kávéháza
(volt fogyasztási szövetk.)

F. Pavletich, Corso Prolungato.